

Úkol číslo 2:**RECENZE DISERTAČNÍ PRÁCE:**

Hrabětová, J. 2015. *Žena jako pachatelka vraždy*. Disertační práce. Praha: Univerzita Karlova.

Disertační práce Jaroslavy Hrabětové *Žena jako pachatelka vraždy* mapuje v sociologii málo probádané téma žen odsouzených za spáchání trestného činu vraždy. Hlavním cílem práce je „deskriptivní studie o pachatelce vraždy, s akcentem na sociální kontext pachatelky (charakteristiky ženských pachatelek vražd) a situační kontext vražedného činu (formy vražd páchaných ženami. Okolnosti vražd a způsob zapojení žen do vražedného jednání)“ (str.7). Autorka využívá kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod výzkumu, přičemž využívá především dat z hloubkových rozhovorů s ženami ve výkonu trestu, dotazníkového šetření v ženské věznici, zúčastněného pozorování, terénních poznámek a analýze dokumentů.

Autorka ve své práci shromáždila obdivuhodné množství zajímavých dat z vlastního výzkumu a zpracovala velké množství literatury. Zohledníme-li obtížnost přístupu do terénu i psychické náročnosti tématu a zároveň čtenářskou atraktivnost tématu, zdá se, že před sebou máme práci s velkým potenciálem. Tento potenciál však bohužel, podle mého názoru nebyl využit.

Jako základní problém vidím absenci důkladné analýzy sesbíraných dat v praktické části práce. Tento problém počíná pravděpodobně již v poměrně vágně formulovaném cíli práce a absenci výzkumné otázky. Autorka v práci předkládá velké části úryvků rozhovorů se ženami a zápisky ze soudních spisů, které jsou velmi čtivé a řekla bych že obecně „čtenářsky vděčné“, avšak postrádají jakýkoliv komentář, natož sociologický. Výzkumná část práce tak působí trochu jako soubor výstřižků z černé kroniky, slepených k sobě bez zjevné logické návaznosti či analytického komentáře. V některých případech na sebe také poměrně volně navazují úryvky z rozhovorů a zápisky ze soudních spisů. Působí to trochu nepřehledně, kde končí a kde začíná přímá řeč, kde o sobě mluví sami respondentky a kde o nich mluví někdo jiný.

Druhým zásadním problémem je propojení se sociologickou teorií. To zde prakticky chybí. V úvodní části se autorka teoriemi a jinými studii zabývá, bohužel je pak již nezapojuje do svých výsledků výzkumu. Těžko pak říci, co zbývá na sociologické práci sociologického.

Práce na mne působí dojmem, že autorka má velkou zálibu v číslech a tabulkách. Podařilo se jí shromáždit úctyhodné množství dat, avšak řazený za sebou bez dalšího využití působí v některých případech až poněkud komicky. Chápu, že autorka chtěla sesbíraná data nějakým způsobem využít, ale nejsem si jistá, zda je nutné a nosné pro výzkum otiskovat například tabulky se dny v týdnu a ročními dobami, kdy byly vraždy páčány (str.66).

Co se týče formální stránky, domnívám se, že by práce takového rozsahu jednoznačně zasloužila jazykové korektury. Je zde poměrně dost překlepů, zejména vynechaných mezer na mnoha místech. Také již výše zmíněné tabulky, by podle mého názoru mohly být přiloženy v příloze a v textu využity pouze ty, které čtenáři nějakým způsobem pomáhají k pochopení problematiky. Je to možná již jen poznámka na okraj, ale jedná se právě o poznámky pod čarou, kde jsou často zajímavé poznatky, které by, podle mého názoru mohly být zapracovány v textu. Text vypadá, jako by byl od zajímavých informací vyčištěn. Působí pak však na mne poněkud suchopárně.

Diskuze i závěry práce na mne nepůsobí příliš přesvědčivě. Musím přiznat, že se příliš neorientuji v kvantitativním výzkumu, ale po přečtení závěrečné části mám dojem, že hlavním zjištěním práce je, krom potvrzení výsledků zahraničních studií, že ženy nejčastěji vraždí v noci, v létě a nejrizikovějším dnem je čtvrtek. Ženy používají jako vražedný nástroj téměř výhradně kuchyňský nůž a útočí v podnapilém stavu na svého partnera po dlouhodobých konfliktech, které končí vraždou. Zaujalo mne, že bezpečný je z tohoto pohledu měsíc březen (str.65).

Je mi tedy líto, že z tak zajímavých dat nevznikl tak zajímavá text, ale bohužel mne nepřekvapuje, když jsem si dohledala, že disertace obhájena nebyla.